

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Divendres 12 de Janer de 1900

Núm. 3.464

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincias trimestre. 3'50
Extranger y Ultramar 7
Anuncis, a preus convencionalis.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

CEPS AMERICANS

Hort de Pau Abelló

tocant a la carretera de Tarragona, ARRELATS molt superiors. Preus ventajosos. Autenticitat garantida.

Pera tractar en lo mateix hort ó carrer primer Roser núm. 4.

Llibreria y paperia
Y
objectes d' escriptori

S. LAGUNA

La que vent mes barato
Montarols, núm. 31.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 a 10 anys que produneixen anyalment:

DEU MILIONS D' ESTACAS * * * * * **DOS MILIONS DE BARBATS**

No compreu res sens visitar los meus oriaderos

que son los més antichs é importants d' Epanya.

PREUS REDUHITS

Secció doctrinal

Un altre «buen discurso»

No 'ns enteném de *buenos discursos*. Gayrebé 'ns surt ara a *buen discurso* per dia.

Fa poch que va hovernhi al Senat un d' en Cobian contra la Marina que no hi havia més que sentir. Si n va enjegar el *orador* de números y més números, y estadísticas y més estadísticas sobre lo que ha fet Italia y ha deixat de fer Espanya ab la remesa de milers de milions que allí y aquí s' han esmersat ab la Marina! Ja 'ls dich jo que va quedar la pobre Marina espanyola que no li faltava més que aquesta.

Y qualsevol diria qu' en Cobian, l' autor de tals estropicis, es un Catón rígit y auster de la política, que ab son caràcter inflexible ha d' aterrar totas las concupiscencias del governants perdularis. Donchs no, senyors; en Cobian ve a ser una especie de gendre de la colla d' en Montero Rios que, com se sab, es un dels polítichs actuals més acreditat per la seva *cuquerla*, per el caciquisme escandalós que té montat a Galicia y per altres cosas no menos célebres, com el darrer tractat de París ab els Estats Units, per exemple. En Cobian es a n' en Montero Rios, lo qu' en Maura a n' en Gamazo. Y en Cobian ha volgut fer, com en Maura, un *buen discurso* contra la Marina, que, en *resumidas cuentas*, no ha sigut més que una altre fórmula de predicar ví y vendre vinagre, qu' es tota la feyna dels polítichs espanyols.

Ara ha sigut en Canalejas el que ha fet al Congrés un altre *buen discurso*. En Canalejas, gran Deu! En Canalejas, el polítich *integerrimo*, l' home de qui ningú n te ni aixís pera contar sobre sa honradesa política, sa severitat de conducta, sa puresa de con-

ciencia; l' estadista ilustre y *ex joven ministro* de qui algú deya un dia al Saló de Conferencias: «Oh, no; este no es de los que huelen mal; este es de los que .. hieden»; en Canalejas, es el que ara s' ha despenjat al Congrés ab un altre *buen discurso* contra la *consagración de la rutina* que está fent el Govern, contra l' *presupuesto atávico* del ministeri de Foment.

Va ser tant contundent el *gran discurso*, que aquell senyor Lacierva, que es el que 's cuyda de defensar la obra del marqués de Pidal, va respondre senzillament que no tenia res que oposar a lo dit per en Canalejas, y que, si li contestava, era no mes que per cumplir un dever de cortesia. A pesar de lo qual ja veurán com, a l' hora de votació, ningú s recordará de los *brillantes conceptos del buen discurso*, ni de que l' benemérit senyor Lacierva no hi hagi sabut qué respondre. Y l' rebregat *pressupost* de Foment será aprovat. Aquesta es la grandíssima utilitat del nostre Parlament. No s' ha *pronunciado un buen discurso*? Donchs ja s' ha lograt tot.

El gran taller de los pueblos—que diu en Canalejas—*el que tiene por techo el cielo estrellado y por piso la tierra*, no sembla sino que hagi de quedar transformat no més que per obra y gracia de los *brillantes conceptos* de la hermosa *pieza oratoria del fogoso orador*. Tot el castells de cartas de la situació actual, sembla sino que hagi d' anar enorris al servir els *energícos acentos* de que es necesario suprimir todo lo que sea exceso de burocracia, las tijeras, el expedienteo, las dificultades de tramitación, y todo lo que hace odiosa a la Administración española y que resalta tan vivamente cuando se atraviesa la frontera... Lo mateix, mateix que deya en Dato en el preàmbul d' un de tants de sos projectes de *ley regeneradors* que vaig retreure fa uns quans dies.

Tois son iguals. Després, se votará el *Pressupost*

de Foment, ab poca diferencia com el vol el *atávico y consecrador de la rutina* marqués de Pidal; després las oposicions promourán discussions violentas contra l' Govern, a qui, ab tot y poguer, procurarán no derrotar fins que convingui als Canalejas de tots els grupos y *grupitos*; després arribará y tot, si a marxe, a tornar a ser ministre el propi Canalejas; y... tot seguirá igual y de la mateixa manera *atavica*, tot *consagrando siempre* la mateixa *rutina*.
Des que hi fa si mentant tant ja haném tingut la immensa dita d' haver gosat d' un altre *buen discurso*.

Catalanisme y separatisme

La premsa de Madrid y son tornaveu ó fonógrafe a l' Habana, quan s' ocupan de Catalunya ó de catalans, no sembla sino que parlin de la lluna y de ses habitants (si n' hi ha).

En sas asseveracions no sab un qué admirar més, si sa deplorable ignorancia ó insigne mala fé. Tots sos arguments, que no son més que diatribas de mal gènere, se reduheixen a dir que 'ls catalans son uns egoistas, explotadors que s' han enriquit a costa de las demás regions, gracias als privilegis que sempre 'ls hi han concedit los governs de Madrid, acusantlos al mateix temps de separatistes, mal agrahits, etc.

Aném a examinar si tenen fonament tals calumnias, ab la calma y sanch freda necessaris, que molta se n necessita pera contestar a tan injustas acusacions majorment quan son preferides per una premsa y un poble que no viu més que de la explotació, lo xanxullo y del privilegi.

Avans d' entrar en materia, ho será consignar ó definir, qué es lo regionalisme ó catalanisme y en qué s diferencia del separatisme.

Regionalisme, pot dirse que es la confederació; es a dir la constitució del Estat dividit en regions ab caràcters ó historia propis y determinats, las quals al ensempe que disfrutan entre sí d' una completa autonomia en tot quant se refereix a sos assumptos peculiars ó regionals, están unidas per llaços comuns, dependint totas ellas d' un govern general ó central en lo referent als assumptos comuns ó generals y fins los internacionals. Lo separatisme... la mateixa paraula ho indica ben clarament, es la separació absoluta entre unas y altres regions y sens dependir de cap govern general ó central.

Colocats ja en aquest terreno, passém a examinar y determinar d' una manera clara y evident si 'ls catalanistas son regionalistas ó separatistas, ja que constantment y ab sobrada malicia, se 'ls califica d' aixó últim.

En lo mes de Mars de 1897 los més genuins repre-

Com fluidificants espectorants y treure la TOS

los **CARAMELOS PECTORALS** de¹

METJE SALAS

A 150 pessetas caixa

AjReus D. ANTON SERRA, arrabal Santa Anna, núm. 8.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Janer de 1900

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífics y ràpits vapors francesos

lo dia 11 de Janer lo vapor "Bearn"

lo dia 21 de " " "Italie"

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 27 de Janer pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires lo grandió y acreditat vapor francés

Les Andes

Consignataris a Barcelona, RÍPOL y C., Plassa de Palatio.—Barcelona.

Servey dels trens de viatjers

De Mora a Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4:40 m.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe.....	7:54 m.
5:40 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.....	7:01 m.
8:44 m.	tren mercancias cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12:31 t.
1:02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1:53 t.
5:23 t.	tren de mercancias ab cotxes de 2.ª classe	8:48 n.

De Reus a Mora

SORTIDA		ARRIBADA
7:01 m.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe	9:49 m.
1:26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3:14 t.
3:28 t.	tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe	6:29 m.
7:03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10:06 n.
9:23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.....	10:31 n.

De Reus a Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA
4:43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8:22 m. Línea Vilanova
4:43 m.	" " " " " " " " " "	9:44 m. " Vilafranca
7:09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.....	9:21 m.
1:01 t.	tren de mercancias ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	7:34 n.
1:59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe.....	5:08 t.
6:35 t.	tren mixte ab cotxes de 2.ª classe (2).	10:13 n.

De Barcelona a Reus

SORTIDA		ARRIBADA
5:25 m.	tren mixte ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10:17 m. Línea Vilafranca
9:51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1:04 t.
11:15 m.	tren mercancias ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6:35 t.
1:55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	5:34 t.
7:02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.....	9:45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Trasbord a Sant Vicens.
- (2) Idem a Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem a Sant Vicens y Roda.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abello

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Publicacions regionalistas que s'rabren en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pagès», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatre Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich, «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes, «L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot, «Las Cuatro Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés, «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona, «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers, «El Vendrellen-sa», setmanari de Catalunya, del Vendrell, «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galícia), «Euzkaldunak», «Euzkazalek», setmanaris de Bilbao (Biscaya), «El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Ferrocarril economic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde 'l 2 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4:10, 9:00 matí, 2:32, 5:43 tarde.

Sortidas de Salou.—4:56, 10:49 matí, tarde 5:10 y 7:25 nit.

Trenia a vapor.—Sortidas de la estació: 11:20 y 7:50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8:45 matí y 2:15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aque-la Imprempta.

Deposít general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.
De venta en totes las buenas farmacias y principales droguerías.